

www.khiv.ru/pressa

АКУ ХЯД

Светлая звезда

Хив райондин жямаятдинна сиясатдин газет

№ 2 (5667)

18-ни январь, 2021-ни йис

Газет гьяфтаиш сабан удубчівура

Кытат 3 манатна 68 кепек

Райондин администрацияйи

КьатI и месэлийрикан гьулхну

2021-пи йисан 11-пи январь райадминистрацияйин конференцияль райадминистрацияйин яркьу совещание кьули гьубшу. Дидин льянхи райадминистрацияйин главайин заместителари, райадминистрацияйин отделарин начальникири, райондин центрийин али идарийн руководителари иштирак гьапну.

Совещание «Хивский район» МО-ий администрацияйин глава Ярмет Ярметовди ачмис гьапну ва кулира гьубху.

Совещаниейин эвель Ярмет Алиметовичди 2020-пи йисан намуслувалийинди зегьмет гьизигу райондин вари агьалийриз чухсагьул гьапну ва райадминистрацияйин экономикайин, бици предприимательсвийин ва инвестицияйин отделин начальникин заместитель Гасан Нурмагомедовди зухий зегьмет зигбаан Дагьустан Республикайин Главайин вазифийр вахтиничди тамам аплурайи вуйи Сергей Меликовди Благодарность мьлум дапнайиваликан гьапну ва думу Благодарность кайи Кагьаз Гасан Нурмагомедовдихна тувну ва дугьаз награда мубарак гьапну, льянхи имбубан гизаф хьуркьувалар хьуб кьун гьапну.

Коронавирусдин пандемияйихди алакьалу вуди районди арайиз дуфнай гьялнан ЦРБ-ийн клипин духтрин вазифийр вахтиничди тамам аплурайи вуйи Агамагомед Нурмагомедовди ктитну. «Гьамусяятна райондин больницайин «Красный зонайи» 9 кас коронавирусдин инфекция кади дахьна, - гьапну дугьу. Ищурайидарин кьадар кам шуларди. Садар сагь шула, дурарин ерина хьанара ищурайидар мьлум шула. Больницайи кьанайидар сагь апбан дармнарин кьитвал а. Медикаментарихди ищурайидар тямин апбан гьайгьушна ача, агьалийри масочный режим кьули гьабху, Роспотреб

надзорин кьун апбарин дюзди амьал аплуб лазим ву», - гьапну чан улхарин аьхире Агамагомед Нурмагомедовичди.

Райондин Муниципальный образованиейин главайин заместитель Агамирзе Гамзабековди чан улхариз кьайд гьапнаганси. 2020-пи йисан 28-пи декабризкан иш районди налогар ва налогариндар дару дохар уч апбан план 98,6 процентдин тамам дапна. Зилдккарин, Гашангулан, Ккугарин гьуларин аварийный гьялна аи мектебарин гьякнаан чпин теклифар кайи кагьзар РД-ийн образованиейин ва илимдин министерствоийи, тикилишчиалин министерствоийи ва экономикайин министерствоийи хьадапна ва республикайин инвестиционный программайи зихь кудухнай мектебар канлуб тгалаб дапна. Агамирзе Шабановичди гьацира Хирчварин, Лик арин, Цудьхарин, Цналарин гьуларин агьалийр шухьуди тямин апбан месала гьял аплурайиваликан, «Комфортная городская среда» кьур проейктдин бинайинди районди кьули гьахурайи льянхари, Захтарин гьулаз дивну кудубкнайи цийи мектеб мебелизди, оборудованийихди тямин апбан месэлайин гьайгьушна аймаваликан,

ци райондин бюджетдик йитимар вуйи юкьур кас яшайишдин хуларихди тямин апбан бадали пулин дакьатар кипнайиваликан гьапну.

Хьасин совещаниейин гьулху «Хивский район» МО-ийн главайин заместитель Мирзабек Багичевди Цийи йисандин машкьрин йигьари вари гьуларин идарийри, объектари дежурство кьули гьубшуваликан, 5-пи январь Цантарин гьулан агьалийин хулар ца кабхьну гьургуваликан, хуларин эсийиз гьулан жямаятди, «Инсан» чьур али фондди коментар тувуваликан гьапну. Му дошюшнахди алакьалу вуди Ярмет Ярметовди райадминистрацияйин резервний фонддин зарар гьабхь хизанди материальный кюмек тувбан бадали райадминистрацияйин ГО, ЧС-дин отделин начальник Магомед Рагимхановди лазим вуйи документар дюзми апбан буйругь тувну.

Госстатистикайин райондин отделин начальник Руслан Гаджимагомедовди 2020-пи йисан кьули дубну кьундайи агьалийрин перепись, коронавирусдин пандемия себеб дубну, 2021-пи йис ина илдипуваликан ва думу перепись 1-30-пи апрелиз кьули гьабхуваликан, думу серенжедихна чиб гьазур шулайиваликан ктитну.

Гьулан мяшатдин отделин начальни Байрамбег Кучувди мяшатарин мал-кьарайи галарь кьурд ужуи кецирмиш аплурайиваликан, окотный кампания башламиш дапнайиваликан хабар тувну.

РОО-ийн начальни Назарали Тарлановди вари образовательный учрежденийри температурный режим лазим кьайдайик ккайиваликан, Захтарин гьулаз цийи мектеб дивну кудубкнайиваликан ва думу мектебдиз оборудование хулан бадали контракт йибтайиваликан гьапну.

Культурайин спортдин, жигьиларин политикайин ва туризмдин отделин начальни Казбек Казиевди 20-21-пи январь ДАССР-ин 100 йис тамам хьулаз тьулукь вуди кьули гьабгьу республиканский концертди райондин культурайин маканарин работникар гьазур шулайиваликан, культурайин маканариз оборудование масу гьадабгьбан месэла гьял аплурайиваликан гьапну.

«село Хив» гьулан поселениейин администрацияйин глава Фахрудин Рамазановди Хиварин гьулаз агьалийр шухьуди тямин апбан ва зирзибил лазим йишвахна гьабхьан проблемийр имбуваликан, «Чувек-Хив» водопровод ремонт дапну кьундайиваликан ктитну. Совещаниейин гьацира райадминистрацияйин льянхарин управляющий Арсен Рамазанов, Хив райондин пенсионный отделин начальни Герман Асаров, Хив ва Агьул районарин военком Пирмагомед Кубачев, ветуправлениейин начальни Эвнер Мисриханов ва жара юлдшар гьулхну. Дурари чпин коллективариз кьули гьахурайи льянхари кан жикьи информацияйр тувну.

Совещаниейин гьял гьапну месэлийриан Ярмет Ярметовди бязи руководителариз кьатI и табшуругьар, теклифар тувну.

Пресс-центр.

ДАССР-ин 100 йис тамам хьулаз тьулукь вуди

ДАССР-ин юбилей

20-пи январь Дагьустандин Автономный Советский Социалистический Республика тешил гьапхьанмина 100 йис тамам шула. Дагьустандин АССР тешил аплувал их республикайин уьмри

диб гьабхьну. Му вакьиа себеб вуди Дагьустандин халкьарихьан ватандаш дьави гьабгьурайиган дарабгьу гьулан мяшат йишв'ина хуз, индустриализацияйихна ва коллективизацияйихна вуйи читин рякь ккадаплуз гьабхьну. Думуган цийи заводар ва фабрикийи таниш йирси карханйир цийи алапури, гьуларйира цийи ва аьхо дигиш валар арайиз гьюри гьабхьну.

Дагьустан урус культурайихьди, гьацира дун'ийин культурайихьди таниш аплуб гьамусдин деврин милли интеллигенция арайиз гьюру мумкинвал тувну. Жикь вахтан арайиш халкьдин мяшат ликриана за гьапну, Дагьустан культурайинна социальный

кьадар-кьисмат гьял апбан ваританна аьхо вакьийирикан саб гьабхьну. Диди дагьустанлуийрин гизаф насларин уьмри тьиср гьапну. Тарихийрин ва политикайин машгьур ксарин фикринди му йигь их халкьарин тарихдин цийи девир гьисаб апбан точка гьабхьну.

1920-пи йисан 13-пи ноябрь Темирхан-Шура шагьриш Дагьустандин халкьарин Чрезвычайный съезд ачмис гьапнийи. Душ'ин РСФСР-ин миллетарин льянхариз лигьу нарком Иосиф Сталинди Советарин Гьокуматдиз Дагьустандин халкьариз автономный ихтиярар тувуз кьундайиваликан гьапнийи. Дагьустандин АССР тешил апбан гьякнаан Декрет кьабул аплувал Дагьустандин халкьарин цийи тарих башламиш апбан эвел гьабхьну.

1921-пи йисан 5-пи декабрь Советарин Варидагьустандин Учредительный съезд гьабхьну. Съездди ДАССР-ин сабпи Конституция кьабул гьапну. Съезддин гьацира Дагьустандин Советарин Центральный Исполнительный Комитетра ктабгьну. Дагьустандин халкьар тамам вуйи государственный образованиейиз-республикайиз сатли гьабхьну. Россияйин дахилнаьди государственныйвал гьадабгьувал ДАССР экономикайин ва культурайин жигьатнаан артмиш хьупан кьувватлу

жигьатнаан заан дережайиз удубчьуз хьюбгьну, цийи карханйир ва электростанцияйир дивуз хьюбгьну. Дагьустан АССР-из 30-рилан артухь цийи отраслийир, гьадму гьисабнаан вуди химический, радиотехнический, энергетический, тикилишчиалин ва жара индустрийир тешил гьапну.

Дагьустандин тарихдиз Советарин Союз дарабгьурайи, гьубшу аьсрин 90-пи йисари кьатI и роль уйнамиш гьапну. Улихьдин Советарин Союздин республикийри чпин суверенитетдин гьякнаан законар кьабул аплури гьабхьнган, дагьустанлуийри чпиз гизаф миллетарикан ибарат вуйи их улькейин сатли вуйи хизанди гьузуз ва яшамис хьуз кьундайиваликан гьапну. Дагьустандин государственность артмиш хьувализ 1994-пи йисан 26-пи июль Дагьустан Республикайин Конституция кьабул аплувалира важиблу роль уйнамиш гьапну.

Кечирмиш дубхьнайи 100 йисан Дагьустан Россияйин Федерацияйин экономикайин, культурайин ва жара аспектары хайлинди улихьна дубшнайи политико-правовой субъектдиз илтибкна. Му йисарин тажрубайи шагьидвал аплурайиганси, гьамусдин ва гележегдин насларин хьуркьуваларин важиблу шартI гизаф миллетарин Дагьустандин халкь сатливал ва мясляат ади яшамис хьупкан ибарат ву.

ДАССР-ин 100 йис тамам хьупаз тьлукь вуди

Ахью инкъялабчи, ватанпервер

«Алдабхьу дээрз ухьу тапанчийан гьивиш, гьюзюбму дээрз ухьу тупраан (пушкайиан) ишверу».

Абуталиб Гьафуров.

1917-пи йисан Ахью Октябрин социалистический инкъялабди, кьлиуль большевикарин партия ади, Урусатдин пачагьдин гьюкумат дарабгьну ва дидин ерина рабочийринна нежбратин социализмийн гьурулуш тешкил гьалпну.

1921-пи йисан 20-пи январь

вакилар вуди Бакуийь лихурайи Кь.Агьасиевдин, Гь.Сафаралиевдин, Т.Юзбековдин ва жара инкъялабчийрин ляхнарик хабар айи.

1917-пи йисан Петрограддье Ахью Октябрин социалистический инкъялаб гьалиб хьвалар вари касиб халкьари шадвалин гьалардье кьаршуламши гьалпну.

РСДРП (б)-ийн Азербайджандье ляхни кади гьабхье тешкилатди Бакуийь ва жара шагьрардье лихурайи гьаврик

ккаий фягьлийрин инкъялабчий ишварин ляхин гьабхбан бадали Дагьустандиз гьалпну. Дурари гьаврик ккадру халкьар гьаврик ккалпну ва социализмийн бина дивбан жигьатнаан ишварин ахью ляхин гьубну.

Гь а ж и м е т Сафаралиевди Кьибла терефнан Дагьустанди, иллагьки Дербентдье, Кюре округдье советарин гьюкумат гьурмиш апбан ляхни ахью зегьметар гьизигну.

Вахтар лап читиндар вуйи. Цийиди арайиз дуфнай социализмийн гьюкуматдиз айитл ва члат терефарин душмар гизаф гьабхну. Урусатдин пачагь-лугьдин генералар вуди гьабхье Деникинди, Колчакди, Юденичди, Врангели регьбервал тувари ва члат терефан интервентарин кьумари, к а п и т а л и с т а р и н а помещикари, ханарина беглари советарин гьюкумат цин гьалкьайи ипнай.

Читин гьялна ади Дагьустан гьадабгьз кунди ва Каспий гьюлин девлетардье ул ахьнайи тюркерин чапунчийра икь ватанди учьнайи. Му лап

читин вахтна Кьибла терефан Дагьустанди, гьадму гьисабнаан Кюре округдье рабачийи ва нежбрат инкъялабдиз аьксиди учьнайи душмарихди женг зигьбина жал апбан бадали ялавлу инкъялабчийи йигьдийишди дурумлуди ляхин алурайи.

Кьлиуль РСДРП(б)-ийн членар инкъялабчийи вуйи Кь.Агьасиев, Т.Юзбеков, Гь.Сафаралиев, Кь.Акимов, Г.Кочюрский, Б.Акимов, А.Мурсалов, Д.Раджабов, К.Карчугаев ва жара большевикар ади Ахью Октябрин гьазанмиш апбар, рабочийринна нежбратин гьюкумат уьхбан бадали варишвардье сабси ерли халкьар гьитиккнну ва социализмийн гьурулуш бадали женг зигьбаз дих гьалпну.

1919-пи йисан 14-пи августдье зини кудухнайи инкъялабчийи кьлиуль ади гьудужнайи яракьлу халкьари Кьасумрингьул ин генерал Деникиндин армияийихди ва советарин гьюкуматдиз аькси вуйи жара кьуватарихди дьави гьубну. Мушва дьави йирхьуд йигьан давам гьабхну ва инкъялабдин гьазанмиш апбарин тереффар вуйи халкьари-инкъялабчийи гьалибвал гьазанмиш гьалпну. Натихайи 200-дилан зина деникинчийи терг гьалпну, 60 кас йисирвализ гьидисну. Деникиндин терефдар вуйи Кюре округдин начальник Умалиева Кьасумрингьул ин деникинчийрин гарнизондин начальник Скирдхадзе ва дугьан комекчи Геллинский йивну гьакну.

Деникинчийи йишну Дербентдин терефназди гьергну. Кюре округдин халкьдин яракьлу дестийри душмандихан 1800 винтовка, 6 пулемет ва 2 млн патрондар дадагьну.

Кьасумрингьул Деникиндин кьумарихан азад гьалпнан Кьялан Стлаларин Прим-Булат чьувур али йиш ин Кюре округдин агьалийрин съезд гьабхну. Съезддиз саки 1500 касди иштирак гьалпну. Съезддиз сифте нубатна советарин гьюкумат уьхбан бадали дапну кундайи месалир гьал гьалпну ва хьур касдикан ибарат вуйи Кюре округдин ревком табгьну.

Съезддин иштиракчийи реисабвалиинди хилар за дапну, ачухди сесер тувбинди революционный комитетдин членар вуди Т.Юзбеков, Гь.Сафаралиев, А.Акимов, Б.Акимов, Г.-М.Кочюрский тагьну.

Жикье саб вахтна ревкомди агьзурилан зина халкьдин отряддар тешкил ва яракьламиш гьалпну, чиб кьлиуль ади Дербент шагьрин терефнах-инди деникинчийрин армияийн кьялях хьергну.

Кюре округдин халкьдин кьуватарикан дюзмиш дапнайи армияийк рьякьоз чпин кьлиуль инкъялабчийи вуйи А.Эфендиев, З.Пашаев, К.Казибеков ади Самур округдин ва кьлиуль А.Кемахсий, Аьли ва Аьбдула Гамринский ади Кайтаго-Табасаранский округдин халкьарикан ибарат вуйи дестийрра ктикьну. Вари сагли духьну, Дербентдизкьан ади вари гьулар Деникиндин кьумарихан азад гьалпну. Белижийин руькан рьякьон вокзалра чпин ихтиярназ гьадабгьну. Халкьарин дестийриз комек вуди Уьру Армияийн кьумарра хьурьну.

1920-пи йисан хьадукранган Дагьустанди советарин гьюкум тамамвалиинди тасдик гьабхну. Советарин гьюкуматдин деврир Гьажимет Сафаралиевди гьюкуматдин жавабдар ляхнар гьалпну. Дугьу учь наики ахью инкъялабчи, гьацира ляхин удукьру регьбер вуйвалра тасдик гьалпну. Дугьу Дагьустандин СНК-ийь ляхин гьалпну. «Дагтрансдин» регьбер гьабхье Гь.Сафаралиевди гьич рьякьар адру ва лап читин рьякьар ади Дагьустандин райондье ва шагьрардье рьякьар кквинну ва агьзараринди километрийн рьякьар ремонт гьалпну.

Гь.Сафаралиевдин гьунарарикан хабар гьабхье советарин машгьур писатель Николай Тихоновди дугькан «Рьякьарин Аллагь» чьувур али повесть гьибикнийи.

Сафаралиевдин тухум ужудар ляхнаринди машгьуруб вуйи Гьажиметдин чьве Нурметди 1936-пи йисан Ленинграддье вари уьлкейиз машгьур «Дагьивни» завод дивну ва дидин регьбервал гьалпну. Дугьу 1941-1945-пи йисарин Ватандин Ахью дьавди душмандихди женг гьизигну. Дьавдиан хьадакнну гьюблан кьялях Нурметди завод хьана ляхни кипну ва чан уьмрин

ахьиризкьан гьадушва ляхин гьалпну. Гьамусьявтарна гьунарлу абайин ляхин дугьан наслари давам алура.

Сафаралиевдин хизандин шубурпи бай Ярмет Дагьустанди медицинаийн бина кивдарикан сар, машгьур аьлим, ДАССР-ин ва РСФСР-ин лайкьлу духтир гьанну. Дугьу Ватандин Ахью дьавдин йисари уьлкейин военный госпиталардье агьзараринди зийнар гьабх эскрар сагь гьалпну. Дьавдилан кьяляхнара, чан уьмрин ахьиризкьан думу агьалийрин сагьламвал уьхбан Гьаравлин гьабхну.

Гьажиметдин чан чьувур али хтл Сафаралиев Гьажимет Керимовди Дагьустанди, Россияий машгьур кас вуди гьюкуматдин ихтибарлу, халкьдин жавабдар вакил РФ-ийн Госдумайин депутат, илимдин лап заан дережайих хьуркнайи профессор, академик вуй.

Сафаралиевдин гьунарарикан Санкт-Петербурдин заводдин директор, дугьан риж Марьям медицинаийн илмарин кандидат, Кировский областин здравоохранениеийн кьул, хтлар: Саби-летчик, Серго технический илмарин кандидат, Шамиль педагогикаийн илмарин кандидат-педуниверситетдин доцент, Аьлимет ДАССР-ин лайкьлу художник, Ярметдин риж Тамара ДАССР-ин лайкьлу духтир, хтл Заира урл чалиндинди шьрар, китабар диклурайи шир вуй.

Лигаи сарун, дагьлугь Цлхьарин гьул ан вуйи ангаж саб Сафаралиевдин хизанди Дагьустандиз, вари их уьлкейиз фуькан клубан, савадлу, ватанпервер баярна шубар тувнаш.

Хьа гьамцдар зурба хьуркьуваларихна гьюз му касиб хизандиз ва миллионринди жара хизанариз мумкинвалар тувуб социализмийн гьурулуш, советарин гьюкумат дарин, Гьелбетда, вуйи Гьаци гьабхьиган ухьу думу гьюкуматдин гьазанмиш апбар, гьунарар сабанна кьвалан гьархуб лазим дар.

Рамазан Велибеков. Цилларин гьул.

Пресс-центрийи гьорюш

РСФСР-ин Верховный Советдин Президиумди 1991-пи йисан 28-пи декабрдье адабгьнайи Постановлениеийн бинаийинди гар йисан 13-пи январь Россияийн печатдин Йигь кьайд алура. Му машгьурихди аьлакьалу вуди 13-

Дагьустанди советарин гьюкум тасдик гьалпну, ДАССР арайиз гьабхну.

1929-пи йисан СССР-ин ВЦИК-дин Кьарарининди Дагьустанди округдар дарабгьну ва дурадин ерина райондар тешкил гьалпну.

1917-пи йисандин инкъялабдиз улихна Кюре округдик кабхьри гьабхье Цлах гьулаь Схаварин тухми, думу тухмин кьул Схав кьур касдин хизанди бай бабкан гьабхну. Дугь ин Сафарали чьувур иливну. Хьасин Сафаралийи Аьлимет кьур бай гьабхну. Аьлиметдизра дугьан уьмрин юлдаш Ханперийи уьгур бай: Гьажимет, Мьгьмуд, Мирзе, Схав, Нурмет, Ярмет ва кьур риж: Фатимана Цюквер гьабхну.

Му тухми-хизанди их уьлкейиз чпи ахью гьунар гьазанмиш гьалпу кьягьал баярна шубар тувну. Дурари чпин гьунарлу ляхнаринди девриин чпин шилар гьитну, багьри гьул, район ва Дагьустан машгьур гьалпну.

Гьаму макьалайи ухьу ахью инкъялабчи, ватанпервер Сафаралиев Гьажимет Аьлиметовичдикан урухьна. Дагьдин гьулаь, ахью хизанди яшамш шулайи веледарикан ваританна ахьур вуйи Гьажимет инкъялабдилан улихна вуйи йисари ляхин алуз Бакуийиз гьягьюз мажбур гьабхну. Лихурайи фягьлийрин гьял варишвардье, гьамушваьра лап читинуб вуйи.

Нафтлин мяднарди лихурайи фягьлийри ляхнин, яшайишдин шартлар адайи, маважиб бицил вуйи, хузанарин рафдарвалла касибарихди гьаммишан гьаргьуб ва вькье вуйи. Петрограддье шулайи инкъялабдин гьяркатарикан

Бакуийн фягьлийризира жинди хабар алурайи. Мушваьра инкъялабдиз багах вуйи ксари чпин «Фарук», «Гуммет» кьур тешкилатар дюзмиш дапнайи ва явашвадди Россияийн большевикарин социал-демократический партияийн (РСДРП (б)-ий) членар кьабул алурайи.

Гьажимет Сафаралиев Бакуийи Т.Юзбековдихди, Кь.Агьасиевдихди ва жара инкъялабчийрихди багьхан таниш гьабхну. Дурари жинди кьати и ляхин гьабхурайи.

Думу вахтна машгьур большевикар вуйи И.Джугаш вилийиз (Сталинди), А.Жапаридзедзе, А.Микоянди, С.Шаумянди ва жара большевикаризра бици халкьарин

пи январь райондин пресс-центрийи «Хивский район» МО-ийн администрацияийн глава Ярмет Ярметовди, райондин депутатарин Собраниеийн председатель Садик Исрафилов ва райадминистрацияийн ляхнарин управлюйиш Арсен Рамазанов райондин пресс-центрийн коллективдихди гьорюшмиш гьабхну.

Гьорюш ачмиш алури гьулху Ярмет Ярметовди газетди халкьдин, госуларстойин уьмри уйнамиш алурайи роликан, райондин «Аку хьяд» газетдин коллективдира их райондиз кьлиуль гьягьуройи серенжемарикан, халкьдин мяиштин жорбежор цирклардье кьлиуль гьахурайи ляхнарикан макьалир дикчийинди муниципальный райондин администрацияийн, зегьметкеш коллективардье райондье экономикаийна социальный месалир гьал апбан ляхни гизаф комек туврайиваликан гьалпу ва газетдин вари гьулгьуьчийри чпин пешекарвалин машвар райондин администрацияийн ва кьлиуль чан терефнаан мубарак апбахди сабси, дураихдиз гележегдин ляхни хизанан заан хьуркьувалар хьуб ккун гьалпну.

Шадвалин гьорюшдин «Аку хьяд» газетдин редактор Рамазан Балабеков ва пресс-центрийн директор Анзор Алирзаевра гьулху. Дурари Россияийн печатдин Йигьандин машгьурихди аьлакьалу вуди райондин прессийн гьулгьуьчийрихди гьорюшмиш хувалиан ва дураихдиз машвар мубарак апбан Ярмет Ярметовди ва дугьахди дуфнайи ялариз ахью вуйи чухсагул гьалпну.

Пресс-центр.

ДАССР-ин 100 йис тамам хьураз тьлукь вуди

Цийи хьуркьуваларин рьякьюъди гьягьяора

Дагъустан дагълу уьлке в. Му дуствалин улкеийи жорбежор миллетарин халкяр яшамш шула. Дидиз дуствалин лаборатория кIура.

2021-пи йисан 21-пи январь Дагъустандин Автономный Советарин социалист республика арайиз гьафиханмина 100 йис тамам шула. 1921-пи йисан 20-пи январь вари урусатдин ляхин кIули гьабхур Центральный комитетди ДАССР арайиз хувалин гьякнаан Декрет кьабул гьапнийи.

Дагъустандин Автономный Советарин Социалист Республика арайиз гьаб Дагъустандин халкярин уьмрийи важибул вакья гьябхуну. 100 йис улихна кьабул гьапну Декрет Урусатдихьди сатиди саб улкеийи яшамш хувалин тереф гьобху Дагъустандиз ва дидин халкярариз мяналу гьядиса гьябхуну.

Дагъустандин халкярин уьмрийи читин гьядийирра цидар гьябхундар. Дид`ина сабшнубан жара улкйирин чапхунчийи алархуну. Амма дагъустанлуийри дурарихьди гьизгьин жег гьабхуну. Чпин азадвал, улкеийин сабвал, халкярин арайиш дуствал гьобхуну.

Гьамус му уьлке Россияин имбу регионарихьди сабси, социально-экономический, культурайин жигьатнаан улихна гьябгьяора. Мидихьди сабси, 1935-пи йисан ихь района арайиз гьафиханмина хайлин хьуркьувалар арайиз гьафну. Душмарихьди вуйи женгерийи активвал улупну. Ватандин Ахью дявдин йисари кьюд агьзурхьнакван ватандашари игитвалиинди чпин буржи тамам гьапну. Дурарикан 1100 касдилан зинана фронтдиан кьялях гьафундар. Ватандин Ахью дявдийи иштирак гьябхундар, зурба гьунарар

улупбаз лигну, ватандин заан наградириз лайикьлу гьябхуну.

Дагъустанлуийри, гьадму жигьатнаан вуди ихь райондин вакилари Дагъустандин дуствал, Урусатдихьди вуйи сабвал уьбхбан рьяк`ан Законсуз бандформированийрихьди, террористарихьди, экстремистарихьди гьизгьин женгар гьабхуну. Гьаму женгарариз дагъустанлуийри улупу кIубанвалин кьадар адар..

Ахьиримжи йисари райондин уьмрийи общественно-политический ва социально-экономический дериндиан уж`валихьинди вуйи дигиш валар арайиз удучьну.

Гьелбетда, райондиз гьяхьи вари хьуркьуваларикан гьаму макьалаийи дупну удубкьудар. Гьази вушра, тарихдиз душнайи бязи хьуркьувалариз фикир тутрувди гьибтузра даршул.

Саб жерге читинвалар арайиз гьафнушра, гизаф планар уьмрийи кечирмиш аплуз удукьну. Гьамци, Аскан Ярак 216 урхурдариз цийи мектеб ва бицидарин баха дивну. ЦинитI, Лака, Човек мектебарихь 4 классдикан ибарат вуйи помещенийи хьургну дивну ва душвариз алатар ва жара дакьатар тувну. Райондин бюджетдин дакьатаринди «сельсовет Межгюльский» поселениеийин атрафарин али Чере гьулаъ райондин бюджетдин дакьатаринди мектебдин тикилиш, Ургъа ва Цнал гьуларийи 120 урхурайидариз ийш айи тикилишар дивну. Цийи мектебар Гьванцил, Чилихьар, Межгюль, Куштилъ, Хоредж гьуларийи арайиз гьяфну. Саб кьадар ляхнар мектебарин пищеблокарин жигьатнаанна духна.

Культурайин рьяк`анна саб хайлин улихна душа. 1935-пи йисан райондиз медениятдин очагар саки адайи гьапишра гьалатI даршул. Гьи райцентрийи культурно-досуговой центр ляхник ка. Райондиз 27 гьулан клубар, культурайин хулар, 26 гьулан библиотекийи, райондин центральная библиотека, музыкальная школа, райондин театр а. 1951-пи йисхьанмина табасаран ва леги чаларинди райондин «Аку хяд» газет удубчьвара. Гьулан мяишат артимш аплбан бадали саб кьадар серенжемар гьабхуну. Гьамци, Гьванциларин гьулаъ айи «Долина ручей» ООО-ийхь 330 гектар гьулан мяишатдин метлеб айи жилар китну. Дурарикан 150 гектар чвлин ва хьадукран тумар урзурайидар шула. Гьаму гьулаъ жо рьябгьурьягин ва булагьдин птулкйирийи узбу тикилишар ляхник духна.

«сельсовет Архитский» гьулан поселениеийин Трвал гьулаъ «Трвал-Берекет» ООО-ийи 80 кIул ахью кларч али маларин ферма дивна, мидихьди сабси, АхьхитI гьулаъ никк ва никкдин продуктар гьагил аплбан завод дивра.

Цийи Фрюгьярин гьулаъ «Мир» ООО-ийи 4 ферма (40х12м), птичник, офис, конюшня дивна, 9,5

гектары багь кивна.

Гьванцил, Гашангьул гьуларийи цийи административный, Хив МФЦ-ийн тикилишар дивну.

Райондин гьулариз, мектебариз табиятдин газ дубхну ишлетмиш аплура. Райцентрийин ва гьуларихьди аьлакьа айи саб кьадар рьякяр асфальтировать дапна, му ляхнар давам шула. Гьуларин агьалйир штухьди тямин аплбан месэлийриз дериндиан фикир тувра.

Заан хьуркьуваларин рьякьюъди медицина ва спорт душна.

Район цийи проектарин программийи уьмрийи кечирмиш аплбин машгьул дубхна.

Гьит гележегдиз агьалйир шад аплу хьуркьувалар хьанара ишри.

Справка: ДАССР-ин ЦИК-ди 1935-пи

йисан 23-пи мартдиз адабгьу постановлениеийн бинайинди Хив район тешкил гьапну ва гьаддихьанмина ВКП(б)-ийн Хив райком ляхник кади гьябхуну. КПСС-дин Дагъустандин обкомдин бюройи 1963-пи йисан 11-пи январь адабгьу постановлениеийн бинайинди райком сельский производственный парткомдиз реорганизовать гьапну.

КПСС-дин Дагъустандин обкомди бюройи 1965-пи йисан 11-пи январь адабгьу постановлениеийн бинайинди 1965-пи йисан хьанара партияийн Хив райондин комитет тешкил гьапну.

«О приостановлении деятельности кампартии РСФСР» чьвур алди 1991-пи йисан 23-пи августдиз Россияийн Президентди адабгьу Указдин бинайинди партияийн Хив райкомди чан ляхин дебккн.

Исихь Хив район тешкил гьапхьанмина райондин сарпи руководителар гьаши ксарин

чьвурар ктухурача: Баламирзоев Абдул Муталибович 91935-1936-пи йисар), Мамедов Али (1936-1940-пи йисар), Мухтаров Сефихан Амирханович (1940-1941-пи йисар), Азизов Казихан Абдулазизович (1941-1944-пи йисан), Ризаханов Шафидин Магомедрасулович (1944-1950-пи йисар), Ахмедов Шамсудин Ахмедович (1950-1956-пи йисар), Шахинов Сейдулла Ахмедович (1956-1959-пи йисар), Багичев Мирзабек Мирзабекович (1959-1965-пи йисар), Рустамов Гаджирамазан Шахинович (1965-1970-пи йисар), Рамазанов Казихмед Рамазанович (1970-1975-пи йисар), Шахмарданов Ахмед Абдулганевич (1975-1982-пи йисар), Камалов Камал Сейфуудинович (1982-1988-пи йисар), Гаджимурадов Гаджимурад Гайбатулаевич (1988-1991-пи йисар), Мустафаев Камил Агабаевич (1991-2011-пи йисар), Мирзоев Бейдуллах Гадживердиевич (2011-2018-пи йисар), Ярметов Ярмет Алиметович (2019-пи йисанмина).

ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ
ХИВСКОГО ТЕЛЕВИДЕНИЯ

ПОНЕДЕЛЬНИК 18.01.2021

18-00 Райновости (6+)
18-30 Концерт по вашим заявкам. (12+)
19-00 Время телесериала. (12+)
19-30 20-30, 21-20 Реклама. (12+)

ВТОРНИК 19.01.2021

18-00 Райновости (6+)
18-30 Концерт по вашим заявкам. (12+)
19-00 Время телесериала. (12+)
19-30 20-30, 21-20 Реклама. (12+)

СРЕДА 20.01.2021

18-00 Райновости (6+)
18-30 Концерт по вашим заявкам. (12+)
19-00 Время телесериала. (12+)
19-30 20-30, 21-20 Реклама. (12+)

ЧЕТВЕРГ 21.01.2021

18-00 "Беседы о религии" (6+)
18-30 Концерт по вашим заявкам. (12+)
19-00 Время телесериала. (12+)
19-30 20-30, 21-20 Реклама. (12+)

ПЯТНИЦА 22.01.2021

18-00 Райновости (6+)
18-30 Концерт по вашим заявкам. (12+)
19-00 Время телесериала. (12+)
19-30 20-30, 21-20 Реклама. (12+)

СУББОТА 23.01.2021

18-00 Райновости (6+)
18-30 Концерт по вашим заявкам. (12+)
19-00 Время телесериала. (12+)
19-30 20-30, 21-20 Реклама. (12+)

Погода на неделю

	18 января		19 января		20 января		21 января		22 января		23 января		24 января	
	ночь	день	ночь	день										
Облачность														
Осадки														
Атмосферное давление, мм.рт.ст.	674	671	679	678	682	679	689	685	688	687	684	684	683	683
Температура воздуха, °С	+5	+6	-5	-2	-5	-3	-10	-5	-8	+1	-1	+4	-3	+5
Влажность воздуха, %	62	61	77	94	83	73	79	81	62	46	33	19	22	60
Ветер м/с	Ю-В	В	С	В	В	В	Ю-З	Ю-В	З	Ю-В	З	0	З	0
	1	2	1	3	2	2	1	2	1	1	1	штиль	1	штиль

УЧРЕДИТЕЛЬ:
администрация
муниципального
образования «Хивский
район».
Ответственный за выпуск
- Р.К. Балабеков.
Главный редактор -
А.С. Алиризаев.

Газета зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере
связи, информационных техно-
логий и массовых коммуни-
каций по Республике
Дагестан. Регистрационный
номер ПИ №ТВ05-00313 от
12 мая 2015г.

Авторы несут ответствен-
ность за достоверность
представленных для публи-
кации материалов
Рукописи не рецензируются
и возвращаются
Индекс газеты: 51374
Тел: 8-909-483-20-27

Газета набрана и сверстана на
компьютерной базе МБУ «Пресс-
центр МО «Хивский район» и
отпечатана в типографии № 3. г.
Дербента Республики Дагестан,
ул.С.Курбанова, 25.

Адрес редакции и издателя: 368680,
Хивский район, сел. Хив, ул. Советская,
8, МБУ «Пресс-центр МО «Хивский
район».
Срок подписания в печать -
15.01.2021г.-17:00 ч.
Подписано в печать -
15.01.2021г.-13:45 ч.
Тираж 450
Заказ №